

Alþingi
Erindi nr. P 130/1130
komudagur 25. 2. 2004

SÆTÚN 1 - 105 REYKJAVÍK - Sími: 563-6450 - FAX: 563-6401 NETFANG ll@ll.is

Efnahags- og viðskiptanefnd Alþingis
Alþingi
150 Reykjavík

Reykjavík, 24. febrúar 2004

Efni:

Umsögn Landssamtaka lífeyrissjóða um 480. mál um breytingu á lögum nr. 129/1997, EES- reglur, fjárfestingar o.fl.

Efnahags- og viðskiptanefnd Alþingis hefur óskað eftir umsögn Landssamtaka lífeyrissjóða varðandi frumvarp til laga um breytingu á lögum nr. 129/1997 um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða, 480. mál, EES-reglur, fjárfestingar o.fl.

Breytingar sem um ræðir eru tvíþættar. Í fyrsta lagi eru gerðar tillögur um breytingar á 8. gr., 9. gr. og 19. gr. laganna sem varða innleiðingu tilskipunar nr. 98/49/EB, um verndun viðbótarlífeyrisréttinda launþega og sjálfstætt starfandi einstaklinga sem flytjast á milli aðildarríkja, einnig um breytingar sem varða starfsstöð hér á landi vegna vörsluaðila viðbótarlífeyrissparnaðar. Í öðru lagi eru lagðar til breytingar á 36. gr. laganna sem varða fjárfestingarheimildir lífeyrissjóðanna.

Landssamtök lífeyrissjóða gera ekki efnislegar athugasemdir við umræddar tillögur, sem varða breytingar á 8. gr., 9. gr. og 19. gr. laganna. Hins vegar telja Landssamtök lífeyrissjóða ástæðu til að gera nokkrar athugasemdir við breytingar sem lagðar eru til á 36. gr. laganna um fjárfestingarheimildir lífeyrissjóðanna.

Verður nú vikið nánar að athugasemdum Landssamtaka lífeyrissjóða.

1. Í ákvæði 3. gr. frumvarps til laga um breytingu á lögum nr. 129/1997 er gert ráð fyrir nýrri grein, 19. gr. a, við lögin, sem fjallar um réttindi launþega, sem koma hingað til lands til starfa frá höfuðstöðvum, sem eru á Evrópska efnahagssvæðinu eða eru í aðildarríki stofnsamnings Fríverslunarsamtaka Evrópu. Í þessu ákvæði er aðeins verið að fjalla um réttindi til viðbótarlífeyris. Til að fyrirbyggja hugsanlegan misskilning um með hverjum hætti ákvæðið nái til lífeyrissjóðanna, telja samtökin rétt að bætt verði inn í 1. málslíð 1. mgr. 3. gr. frumvarpsins orðunum ***“vegna viðbótarlífeyrisréttinda”***. Málsliðurinn orðaðist þá þannig: ***“Launþega, sem kemur til starfa hingað til lands frá höfuðstöðvum á Evrópska efnahagssvæðinu eða í aðildarríki stofnsamnings Fríverslunarsamtaka Evrópu, skal heimilt að greiða til lífeyriskerfis vegna viðbótarlífeyrisréttinda með sama hætti og honum væri heimilt ef hann aflaði teknanna í því landi þar sem höfuðstöðvarnar eru og lífeyriskerfið fellur ekki undir reglugerð nr. 1408/71/EBE.”***
2. Samkvæmt frumvarpinu er m.a. lagt til að gerð verði sú breyting á 7. tölulið 1. mgr. 36. gr. að vísað er í lög nr. 30/2003 um verðbréfasjóði og fjárfestingasjóði. Landssamtök lífeyrissjóða telja að ef einvörðungu er vísað í umrædd lög, væri verið að þrengja núverandi heimildir lífeyrissjóðanna til fjárfestinga í verðbréfasjóðum, þar sem skilgreining á verðbréfasjóði og fjárfestingarsjóði í lögum nr. 30/2003 takmarkast við verðbréfasjóði á Evrópska efnahagssvæðinu og myndi þar með útiloka að hægt yrði að fjárfesta í verðbréfa- og fjárfestingarsjóðum annars staðar, t.d. í Bandaríkjunum eins og nú er algengt. Slíkt þrenging og takmörkun er óeðlileg. Til að koma í veg fyrir slíka þrengingu, sem væntanlega er byggð á misskilningi, þarf að bæta við nýjum tölulið, sem heimilar lífeyrissjóðum, eins og verið hefur, að fjárfesta í verðbréfa- og fjárfestingarsjóðum utan Evrópska efnahagssvæðisins.

3. Landssamtök lífeyrissjóða gera ekki efnislegar athugasemdir við þær breytingar sem lagðar eru til í 2. og 3. málslíð 5. mgr. 36. gr. laganna.
4. Landssamtök lífeyrissjóða gera athugasemd við seinni málslíð d-liðar 4. gr. frumvarpsins, sem er á þessa leið: *“Lífeyrissjóði er óheimilt að binda meira en 25% af eignum sínum í innlánnum sama banka eða sparisjóða”* Eðlilegra er að málslíðurinn hljóði svo: *“Lífeyrissjóði er óheimilt að binda meira en 25% af hreinni eign sinni í innlánnum sama banka eða sparisjóða”*. Lífeyrissjóðir liggja yfirleitt ekki með stóran hluta af eignum sínum í innlánnum bönkum. Efnisatriði b-liðar 4. gr. frumvarpsins, sem ekki er gerð athugasemd við, ætti einnig að koma í veg fyrir slíkt. Flestir af stærstu lífeyrissjóðunum eru með í fjárfestingarstefnu sinni að innlán séu allt að 3% í þessum eignaflokki. Ef skoðaðir eru efnahagsyfirlit lífeyrissjóða nokkur misseri aftur í tímann, sést að hlutfall lausafjár hjá sjóðunum er lágt. Sú tillaga í frumvarpinu að skilyrða lífeyrissjóðina til að dreifa lausafjárreikningum sínum á a.m.k. fjóra bankastofnanir er óþörf miðað við að inneignir lífeyrissjóðanna í bankakerfinu voru aðeins 2,3% af heildareignum sjóðanna um síðustu áramót.
5. Í e-lið 4. gr. frumvarpsins er lagt til að ný málsgrein bætist við 36. gr. laganna sem verði 9. mgr. Greinin hljóðar þannig í frumvarpinu: *“Þrátt fyrir ákvæði 7. tölul. 1. mgr. er lífeyrissjóðum ekki heimilt að fjárfesta eða eiga í fjárfestingarsjóðum sem fjármagna sig með lántöku eða skortsölu, sbr. ákvæði 38. gr.”*

Nauðsynlegt er að um orða þessa þessa grein, þannig að ljóst sé að lífeyrissjóðum sé heimilt eins og verið hefur að fjárfesta í svokölluðum “hedge-sjóðum” Ávöxtun slíkra sjóða sveiflast ekki eins og aðrir eignaflokkar lífeyrissjóðanna. Því getur slík fjárfesting minnkað sveiflur,

jafnað ávöxtun og dregið úr áhættu lífeyrissjóðanna. Ef skoðað er eignasafn lífeyrissjóðanna í dag eru eignir þeirra aðallega bundnar í íslenskum skulda- og hlutabréfum og erlendum hlutabréfum. Draga má úr sveiflum í ávöxtun og minnka áhættu íslensku lífeyrissjóðanna, án þess að skerða ávöxtun, með því að bæta við eignaflokki eins og “hedge-sjóðum”. Dæmin sýna að eign lífeyrissjóðanna í slíkum sjóðum auka ekki áhættuna, heldur draga úr henni. Lífeyrissjóðir í Bandaríkjunum og í Evrópu hafa að sjálfsögðu heimildir til að fjárfesta í því sem kallað er “alternative investment”, þar á meðal í “hedge-sjóðum”.

6. Landssamtök lífeyrissjóða vilja að endingu benda á, að um viðbótarlífeyrissparnað sem ávaxtaður er í lífeyrissjóðunum gilda þrengri fjárfestingaheimildir, heldur en um ávöxtun viðbótarlífeyrissparnaðar af hálfu banka og verðbréfafyrirtækja. Slík mismunun í samkeppnisumhverfi er óeðlileg að mati samtakanna.

Virðingarfyllst,

LANDSSAMTÖK LÍFEYRISSJÓÐA

